

Kullerstads kyrka

Strax öster om Skärblacka vid sjön Glan i Östergötland ligger Kullerstads medeltidskyrka. I bogårdsmuren gjordes 1969 ett märkligt runstensfynd. Inskriften är från 1000-talet och visade sig ha ett nära samband med en annan av socknens runstenar.

*+YNT + R+IPI * YNYT * I+NYI * I+TIA *
 YNT+R + YNT * YIT * *+T *
 N+TR * T+NR * N+YTR +

Translitterering

hakun + raipi × kuml × pausi × eftir ×

kunar + sun × sin × han ×

uarþ × taurþ × uastr +

Normalisering

Hakon ræisþi kumlþ pausi æftiR Gunnar, sun sinn. Hann varð dauðr vestr.

Översättning

Håkan reste detta minnesmärke efter Gunnar, sin son. Har blev död västerut.

Publicerad: Fornvännen 1970.

När man i början av 1960-talet skulle skriva ett häfte om Kullerstads kyrka undersökte man också bogårdsmuren runt kyrkogården. En sten i västra bogårdsmuren omedelbart söder om klockstapeln skiljde sig från de andra, och man anade att det skulle kunna vara fråga om en runsten. Efter flera år plockades stenen försiktigt ut ur muren och man kunde konstatera att man gissat rätt. Ristningsytan var delvis täckt med äldre murbruk och sedan man rengjort stenen med kemiska metoder kunde man läsa inskriften i dess helhet. Sannolikt har stenen suttit inmurad i kyrkan innan den använts i bogårdsmuren. Den är nu rest på kyrkogården strax norr om vapenhuset.

Inskriften talar om "dessa kummel". Kummel hade i äldre svenska en annan och vidare betydelse än idag. I översättningen ovan har ordet återgivits med minnesmärke. När ordet kummel använts i runinskrifter står det oftast som här i flertal. Man får därför räkna med att monumentet bestått av två eller flera delar varav runstenen varit en del. Hur dessa monument sett ut vet vi vanligtvis inte. När det som på stenen vid Kullerstads kyrka talas om att resa - i stället för det vanligare göra - kummel kan man förmoda att det varit fråga om två flera stenar, med eller utan inskrift.

I detta fall kan vi med ganska stor säkerhet veta vilken den andra stenen varit. Omkring en halv kilometer norr om kyrkan vid Kullerstads bro finns nämligen runstenen med texten: "Håkan gjorde denna bro, och den skall heta Gunnars bro. Och han var Håkans son." Det är inte bara fråga om samma personer; den ovanliga formuleringen på stenen vid bron får sin naturliga förklaring om man uppfattar den som en fortsättning av texten på stenen vid kyrkan. Att samme ristare utfört de båda stenarna är också sannolikt.

Inskriften berättar att Gunnar dött västerut. Om det var i England eller någon annanstans får vi tyvärr inte veta. I Östergötland finns ytterligare fem runstenar som berättar om färder i västerled.

Se även:

[Översätta runor](#) - Om translitterering, normalisering och översättning av runor.

[FMIS Fornsök](#) - Läs mer om denna runsten i Fornsök.

Till Östergötland

VÄLJ RUNSTEN:

Runsten:

VÄLJ LANDSKAP:

Landskap:

Foto: ATA

Så hittar du dit:

Klicka på länken nedan till Eniros karttjänst.

Eniro.se